

16. 10. 2001

ID: 15246

Neúplnost dokazování ve vztahu k podání obžaloby

Vyplývá-li z vyšetřování, že na jedné straně existují důkazy o skutkovém stavu svědčící ve prospěch obviněných a na druhé straně existují důkazy, svědčící v jejich neprospěch a přichází-li v úvahu více verzí skutkového děje, měla by být ve věci podána obžaloba.

Vyplývá-li z vyšetřování, že na jedné straně existují důkazy o skutkovém stavu svědčící ve prospěch obviněných a na druhé straně existují důkazy, svědčící v jejich neprospěch a přichází-li v úvahu více verzí skutkového děje, měla by být ve věci podána obžaloba.

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 26.4.2001, sp.zn. 7 Tz 78/2001)

Nejvyšší soud České republiky projednal ve veřejném zasedání stížnost pro porušení zákona, podanou ministrem spravedlnosti České republiky v neprospěch obviněných N. P., T. V., a D. Ž., proti usnesení vyšetřovatele Policie České republiky, Krajského úřadu vyšetřování Ústí nad Labem - odbor Liberec ze dne 28. 8. 2000, ČVS: KSVS-1015/30-JO-2000, a podle § 268 odst. 2 tr. řádu rozhodl tak, že pravomocným usnesením vyšetřovatele Policie České republiky, Krajského úřadu vyšetřování Ústí nad Labem - odbor Liberec ze dne 28. 8. 2000, ČVS: KSVS-1015/30-JO-2000, a v řízení, které jeho vydání předcházelo, byl porušen zákon v ustanovení § 2 odst. 5, odst. 6 tr. řádu ve prospěch obviněných N. P., T. V. a D. Ž.

Z odůvodnění :

Rozhodnutím vyšetřovatelky Policie České republiky, Krajského úřadu vyšetřování Ústí nad Labem - odbor Liberec ze dne 28. 2. 2000, ČVS: KSVS-1015/30-SCH-2000, bylo N. P., T. V. a D. Ž. sděleno obvinění z trestných činů zneužívání pravomoci veřejného činitele podle § 158 odst. 1 písm. a) tr. zák. a ublížení na zdraví podle § 222 odst. 1 tr. zák., kterých se měli všichni tři dopustit tím, že dne 30. 9. 1999 kolem 00,20 hodin na náměstí v N. B., okres Č. L. při služebním zákroku proti osádce před tím pronásledovaného motorového vozidla zn. OPEL Kadet 1,8i, použili nepřiměřeného násilí poškozenému L. R., a proti poškozenému R. H., které opakovaně udeřili pěstí do hlavy a opakovaně kopali do horní části těla, přičemž následkem tohoto jednání utrpěl poškozený L. R. zlomeninu nosní kosti a zlomeninu prsní kosti s dobou léčení od 30. 9. 1999 do 22. 11. 1999 a poškozený R. H. zlomeninu dolního okraje pravé očníce s dobou léčení od 30. 9. 1999 do 1. 11. 1999.

Usnesením vyšetřovatele Policie České republiky, Krajského úřadu vyšetřování Ústí nad Labem - odbor Liberec ze dne 28. 8. 2000, ČVS: KSVS-1015/30-JO-2000, bylo trestní stíhání obviněných N. P.,

T. V. a D. Ž. podle § 172 odst. 1 písm. b) tr. řádu zastaveno. Toto usnesení bylo obviněným T. V. a D. Ž., obhájcům všech tří obviněných JUDr. O. F. a H. R a Okresnímu státnímu zástupci v České Lípě podle doručných lístků doručeno dne 29. 8. 2000, obviněnému N. P. dne 28. 9. 2000 a žádná z k tomu oprávněných osob proti němu nepodala stížnost.

Dne 2. 4. 2001 podal ministr spravedlnosti proti citovanému usnesení o zastavení trestního stíhání u Nejvyššího soudu České republiky v neprospěch obviněných N. P., T. V. a D. Ž. stížnost pro porušení zákona, neboť tímto rozhodnutím byl podle jeho názoru porušen ve prospěch všech tří obviněných zákon v ustanovení § 2 odst. 5, odst. 6 tr. řádu ve vztahu k ustanovení § 172 odst. 1 písm. b) tr. řádu s tím, že zákonná propadná šestiměsíční lhůta, uvedená v ustanovení § 272 (resp. § 272 odst. 1) tr. řádu byla zachována toliko u obviněného N. P.

V písemném odůvodnění podaného mimořádného opravného prostředku ministr spravedlnosti především namítl, že vyšetřování nebylo zaměřeno na konkrétní podíly a účast jednotlivých obviněných na způsobeném zranění poškozených L. R. a R. H., přičemž poškozený L. R. ve své výpovědi kromě jiného uvedl, že by poznal toho, kdo ho udeřil do obličeje a že by poznal i třetího policistu. Podle ministra spravedlnosti je tudíž zřejmé, že uvedený poškozený by mohl konkrétně specifikovat, který z obviněných se konkrétně podílel na jeho zranění a na zranění poškozeného R. H. a podobný závěr by bylo možno učinit i na podkladě výpovědí svědků M. R., R. R. a P. H. Těmto svědkům však nebyly v průběhu trestního řízení předloženy žádné podklady potřebné k tomu, aby mohli konkrétně označit jednotlivé policisty, kteří prováděli zákrok, a nebyla provedena ani konfrontace mezi obviněnými a poškozenými, popřípadě dalšími svědky k odstranění rozporů mezi jejich výpověďmi.

Ministr spravedlnosti na podkladě uvedené argumentace vyslovil názor, že z vyšetřování vyplývá, že na jedné straně existují důkazy o skutkovém stavu svědčící ve prospěch obviněných a na druhé straně existují důkazy, svědčící v jejich neprospěch. Bez ohledu na shora uvedenou neúplnost dokazování přichází v úvahu více verzí skutkového děje a podle názoru ministra spravedlnosti proto měla být ve věci podána obžaloba. Usnesení o zastavení trestního stíhání všech tří obviněných bylo vydáno předčasně na základě neúplně zjištěného skutkového stavu věci i na základě nesprávného hodnocení jednotlivých důkazů jak jednotlivě, tak v jejich vzájemné souvislosti a navíc se opíralo mimo jiné o úřední záznamy, pořízené před sdělením obvinění.

Ministr spravedlnosti ČR proto navrhl, aby Nejvyšší soud České republiky z podnětu podané stížnosti podle § 268 odst. 2 tr. řádu vyslovil, že napadeným usnesením byl ve prospěch všech tří obviněných porušen zákon v ustanovení § 2 odst. 5, odst. 6 tr. řádu ve vztahu k ustanovení § 172 odst. 1 písm. b) tr. řádu, aby podle § 269 odst. 2 tr. řádu napadené usnesení v části týkající se obviněného N. P. zrušil a dále aby Nejvyšší soud (ohledně uvedeného obviněného) postupoval podle ustanovení § 270 odst. 1 tr. řádu.

Nejvyšší soud České republiky se zabýval podanou stížností pro porušení zákona především z procesního hlediska a shodně s názorem vysloveným v podané stížnosti ministrem spravedlnosti musel konstatovat, že propadné šestiměsíční lhůty, zakotvené ustanovením § 272 odst. 1 tr. řádu, skutečně nebyly v případě obviněných T. V. a D. Ž. dodrženy a v případě těchto dvou obviněných tudíž již z toho důvodu nepřicházel postup podle § 269 odst. 2 a násl. tr. řádu v úvahu.

Poté Nejvyšší soud České republiky navzdory této skutečnosti z podnětu podané stížnosti pro porušení zákona přezkoumal podle § 267 odst. 1 tr. řádu správnost všech výroků napadeného usnesení ohledně všech tří obviněných a zabýval se rovněž správností postupu řízení, které jeho vydání předcházelo.

Shledal především, že k porušení zákona v trestní věci obviněných N. P., T. V. a D. Ž. ve prospěch všech těchto obviněných skutečně došlo, a že se tak stalo ve všech ohledech shora reprodukováných, oprávněně namítaných ministrem spravedlnosti ČR v písemném odůvodnění podané stížnosti.

Nejvyšší soud České republiky proto z podnětu stížnosti pro porušení zákona, podané v neprospěch obviněných N. P., T. V. a D. Ž. ministrem spravedlnosti, vyslovil podle § 268 odst. 2 tr. řádu porušení zákona v ustanovení § 2 odst. 5, odst. 6 tr. řádu.

Zároveň však musel Nejvyšší soud zvažovat nutnost, resp. potřebnost a vhodnost a současně i reálnost případného dalšího procesního postupu, předpokládaného ustanovením § 269 odst. 2 a násl. tr. řádu, a to navíc pouze ohledně obviněného N. P.

Stížnost pro porušení zákona nepochybně představuje velice významný průlom do právní moci rozhodnutí soudu, popřípadě státního zástupce nebo vyšetřovatele, zpravidla narušující stabilitu konečného a vykonatelného rozhodnutí těchto orgánů činných v trestním řízení. V konkrétním případě tak musí převážít zájem na plné zákonnosti rozhodnutí a plné zákonnosti postupu řízení, které takovému rozhodnutí předcházelo, nad zájmem na stabilitě a nezměnitelnosti podobného pravomocného rozhodnutí. Taková situace však může nastat pouze při zásadních a podstatných vadách, pro které nemůže stížností napadené rozhodnutí vůbec obstát a kdy na právní moci a nezměnitelnosti takového rozhodnutí nelze trvat, protože by tak došlo k ohrožení podstaty spravedlivého a správného rozhodování v trestním řízení.

Účelem stížnosti pro porušení zákona je tudíž náprava závažných právních vad pravomocných rozhodnutí soudu, státního zástupce nebo vyšetřovatele nebo náprava závažných vad postupu řízení, které pravomocnému rozhodnutí těchto orgánů činných v trestním řízení předcházelo. Právní úprava tohoto mimořádného opravného prostředku přitom kromě nápravy uvedených závažných vad například v novém řízení, popřípadě výjimečně i novým meritorním rozhodnutím orgánu o stížnosti pro porušení zákona rozhodujícího, sleduje také usměrnění soudní praxe při řešení důležitých právních otázek.

V daném případě, kdy by navíc bylo možno případné procesní důsledky, předpokládané ustanovením § 269 odst. 2 a násl. tr. řádu, vztáhnout toliko na jednoho ze tří spoluobviněných, jejichž trestná činnost měla spolu velice úzce a téměř neoddělitelně souviset, nepřichází jiné meritorní rozhodnutí při důsledném respektování zásady *in dubio pro reo* prakticky v úvahu.

Nejvyšší soud České republiky za tohoto stavu věci z důvodů shora uvedených rozhodl tzv. akademickým výrokem, kterým zjištěné porušení zákona toliko vyslovil, aniž považoval za důvodné a potřebné stížností napadené rozhodnutí rušit, případně učinit další navazující procesní opatření.

Další články:

- [Odškodnění \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Hodnocení důkazů](#)
- [Adhezní nárok \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Stížnost proti usnesení o zahájení trestního stíhání](#)
- [Účinné vyšetřování \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Vazba \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Výkon trestu \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Trestní odpovědnost](#)
- [Předávací vazba \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Trestní odpovědnost \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Oběť trestného činu](#)